

EGYHÁZI- ÉS ISKOLAI SZEMLE

Felelős szerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN református lelkész

Megjelenik két hetenként, szombaton

Előfizetési ára: egész évre 100
fél évre 50 Lei, egyes szám

Szerkesztőség: Salonta (Nagyszalonta)
Református lelkeszi hivatal, a hová
lpp szellemi részére vonatkozó min
den közlemény küldendő. Kládóhiva
tal: Oradea-Mare (Nagyvárad) Ferdi
nánd király-út (Rákóczi-út) 14. szám
Előfizetési díjak, hivatalos hirdetések
díja, reklamációk Konrád Géza címére
Nagyvárad, Ór-utca 1. sz. küldendő

Egy tanító észrevételei a „Kinos őszinteség”-hez

[Folytatás és vége.]

A háborút megelőző évtizedekben a református felekezetek előjárói fáradhatatlanok voltak abban a törekvésben, hogy egyh. községeiket minden lehető tehertől megszabadítsák. Különösen iskolai terheiktől igyekeztek megszabadulni. Előljártak a legvagyonosabbak. Így született meg a különféle tandíjkárpótlási és a legutóbbi években már igen sokféle rendű és rangú államsegélyek. Amilyen mértékben járult az állam a tanítói fizetésekhez, természetesen olyan mértékben kívánta a maga elvét és törekvéseit szerepeltetni az iskolákban. A tanítónak ha ideáljai lehettek azok, csak kis részben származtak az egyházéből, mit könnyen elveszthettek, mert annak alapot nem a legmélyebbet nyújthattak a tanítóképzők. Ilyen körülmények között indult meg a háborút előkészítő militarizáló áram. Az egyházaknak ebben a kérdésben függetleníteniök kellett volna magukat Európaszerte. De sehol nem tették, így a reformátusok sem. Közvetlenül erre jött is a mesterien előkészített mű, a háboru. A tanító, akinek a kezébe az egyházak veteményeskertjének plántáló, jámbor szerszámai illettek volna. Ott áll állig felfegyverkezve. S a vég?! A bűzös fedezékek és azok erkölcstelen háttéréből vagy épen a fogság, éhség borzalmaiban haza riadt tanítóban kereshetted az idealizmust vagy épen egyházas szellemet? Pedig voltak ideáljai, csak hogy azokat harmonizálta az egyház is valamikor önmagával. Most, hogy nem harmonizálhatja a tanító vesztett régi ideáljait a magáéval, keresi ismét a tanítóban önmagát, az eredetit, az igazit: a Krisztust.

Lassan, kézenfogva vezetve, hiszem, újra találkozik az igazi egyház a tanítóival, de a vesztett remények búsultán zavartan fel-feltörő szemrehányások nemhogy szűkítenék, de még növelik azt az űrt, amelyet az egyházak önmagukkal ástak maguk és tanítóik közé.

Az említett 6 tanítási napból csak egyet szentel az egyháznak az iskola: egy másik vádpont a ref. felekezeti mai iskola ellen. Szerintem az egy elég is, de csak úgy, ha a pásztor az ártatlanság boldog gyermekeit maga próbálja beoltani a vallás boldogító tudományával. Ha megint egy-egy régi vallásórai robot lesz, akkor nem elég arra, hogy igazi egyház legyünk még hat nap sem. De ne feledjük el azt, hogy sem a mai, sem a régi évszázados iskoláinkat nem azzal a céllal teremtték magunknál jobb elődeink, hogy azokban csak vallásméleti és gyakorlati oktatást nyerjenek az egyház csemetéi. Én az erdélyi iskolaügyeknek vagyok alaposabb ismerője és így pl. Bethlen Gáborra hivatkozom, aki a legnagyobb református volt. Ugyanis ismeretes, hogy ő universalis jellegű iskolát alapított. Nem vonható kétségbe az sem, hogy már az alapítás eredete parancsolja az iskolának az egyházas szellemet.

Azonban az idők folyamán az egyh. szellem elmélyítésének a kerekéi a magyar betűk voltak. S ha már csak emléke lesz a magyar betű a reformátusoknak, vajjon hol lesz a szellem? E kettőt egymás nélkül elképzelni nem tudom.

Hogy ma hol jobb ez a szellem, Erdélyben-e vagy az Alföldön, annak a megvilágítására ez a hely most nem alkalmas. Ha Erdélyben jobb, annak az a kézenfekvő magyarázata, hogyha nem felekezeti, hanem állami tanító működött az újdonsült felekezetiből lett állami iskolában, úgy ő a legjobb felekezeti tanítóból vedlett államivá. Mert az állam a felekezeteknél jóval jobb megélhetést biztosított tanítói számára és ilykép a legjobb felekezeti tanítók gravitáltak az állami iskolákhoz. Különben is, bármilyen szellem elmélyítéséhez vagy visszafejléséhez 1–2 évtized nem elegendő. Már pedig az államosítás alig idősebb keletű 1–2 évtizednél a háború előtt. Azelőtt csak felekezeti iskolák voltak Erdélyben is.

A hanyag és kötelességmulasztó tanítókról csak annyi megjegyezni válnom van, hogy az a

tény, amely türte a hanyagságukat, magában rejt a mentségüket is. Tudom, még ezelőtt 1—2 évvel sűrűn akadtak olyan tanítók, akiket köteleességmulasztásaik miatt jogerős fegyelmi vizsgálattal könnyen ellehetett volna mozdítani állásaikból. De arra a régi de bölcs közmondásra helyezkedtek az egyházmegyék előjárói: „rossz a rossz, de rosszabb a semmi”. — Ha valaki ma is komolyan megfigyeli épen e lap oldalain megjelenő tanítói pályázatokat, lehetetlen fel nem kiáltani: „hát ebből is meg lehet élni”?!! Amint csak részben is konszolidálódott itt-ott a tanítói javadalom, már is jelentkeztek a tanítói munka örvendetes jelei.

Gyűlölködni nem akarok, mert erre ma sem az idő, sem az egyházak belső élete nem alkalmas terület. De mint részletbaj szintén áll, hogy sok lelkiismeretlen pásztor a pásztorálást a heti 8—10 perc alatt elmondott jó-rossz predikációban gyakorolta évtizedeken keresztül. A rossz szellem tán itt-ott ide is vissza vezethető. Mert nevetségesnek tartom hogy egy jól, a lelkekbe beidegezett vallásos kultuszt 1—2 lelkiismeretlen demagog máról-holnapra megdöntsön. Megállithatta pillanatokra, de az örök életű igaz, mint emberénél erősebb akarát, hamar győzött. Így volt ez sok gyülekezetünknel, de nem úgy volt ott, ahol a díjlevelek kényelmes kötelezettségei mögül a pásztorok csak szét, de nem összeterelték a nyáját.

Még elveszve nincs a mi hitéletünkben semmi annyira, hogy ily pesszimista gondolat fakadjon egy magyar ref. lelkipásztor agyában. Ha a mai pásztor ott pásztorál a tanító mögött az iskolában, ahol a tanító belefáradt; ha a tanító ott tanít, ahol a pásztor félbehagyta lelki munkáját, akkor mi még élünk és újra virágunk is.

Ma az iskola egy szekér, ami rakva van drága kincsekkel. Benne van édesanyánk szájáról eltanult első imádságunk, apánk lelkesedésén felnevelt református önértetünk és mindazok a kincsek, amit szívünkkel megéreztettek, agyunkkal megértettek a nálunknál jobb reformátusok. Nehéz, helyenként meredek hágón kell ezt a terhet felvenni. Eddig legtöbbször csak a tanító és a pásztor fogództak az iskola rúdjaiba. A hívek pedig legfennebb közönyösen rátették kezüket egyik-másik részére ennek a szekérnek. Talán olyan is volt, aki lefelé húzta. Ha akár a lelkész, akár a tanító csüggeteg szavakkal mutat rá az út nehézségeire, akkor bizton visszalökik az iskolát a mélységbe, de ha tanító és lelkész izzadva bár, de panasz nélkül, maguk vonják elől közös erővel az is-

kolát, úgy előbb vagy utóbb szégyenérzetből is, mind többen és többen lesznek, akik segítségükre sietnek.

A felekezeti iskoláinkhoz való ragaszkodás erősbitésére a legutoljára emlitem meg, hogy maguk a gör. keletiek sem hajlandók átadni iskoláikat. Ciorogariu Várad érdemes gör. kel. püspöke — aki épen a felekezeti oktatás megvédésében szerzett már a régmúltban vaskos érdemeket — a nagyszebeni püspöki konferencián ezzel a vaskos kijelentéssel szállt szembe az államosító törekvésekkel: „A felekezeti iskolák voltak évszázadokon keresztül a román nemzeti eszme és fajszeretet ébrentartói”. — Akinek füle vagyon az hallja.

Bors, 1923 június 23.

Nagy Mihály.

A tordai kongresszus.

1923 július 10—12.

Az, amelyet egy pár sorba ide vetek, nem rendes jelentés a gyűlés lefolyásáról. Nem szólván a tárgysorozaton volt ügyekről s ezeknek elintézéséről szóló hűséges tudósítás. Ez inkább egy impresszió-jegyzet arról, hogy mely gondolatok voltak azok, melyek a kongresszus tagjait legélénkebben foglalkoztatták, amelyek a gyűlés karakterisztikus vonását megadták.

A történeti hűség kedvéért kezdjük azzal a gondolattal, mely elsősorban került a gyűlés köz-tudatába s az: az egyházalkotmány fejlesztése.

A királyhágón túl — az volt a benyomásunk — a demokratikus kálvinista egyházalkotmány fejlesztésében episcopalizmus felé hajló irányzat jelentkezik. Ez az irány azért veszedelmes, mert azt a kormány támogatja. Nekünk az egyházépítő munka a célunk, nem a rombolás, a politikától távol állunk még az egyházpolitikától is — hangzott az elnöki megállapítás — azonban egyházalkotmányunk ilyen irányú fejlesztése ellen tiltakoznunk kell. És hogy az elnök a kongresszuson jelen levők nézetének adott hangot eme kijelentésével, arról tanubizonyságot tett az az egyhangú zúgó helyeslés, mely a szavait kísérté.

A kérdés tárgyalása nyugodt volt. Élesebb megjegyzéseket egy pár jelen volt ajkáról az csalt ki, hogy a lelkészegyesület választmányának küldöttségét, primus inter pares ridegen, nyakig begombolkózva fogadta, elutasította s a lelkészegyesületet feloszlattással fenyegette meg, ha az tovább is a nem kívánt irányban működne. A kongresszus tárgyalása ennek dacára — ismétlem — nyugodt, higgadt és méltóságos volt, a törvényes hatóságnak minden tiszteletet megadó. Ezt bizonyítja e tárgyban hozott határozata, melynek lényege körülbelül ez: meg vagyunk győ-

zódve a működés, melyet egyesületünk kifejt, mely működésnek áldásos hatása előbb-utóbb meg kell, hogy lásson egyházi életünkön, fogja a törvényes hatóságokat végre vele szemben támogató, jóindulatra hangolni.

Az egész kérdés felszínre kerülését pedig elsősorban a lelkeszi állások betöltése körül tanúsított eljárás okozta. Az erdélyi egyházkerület vezetősége látja azt, — amit mindnyájan kell hogy lássunk, hogy a mai helyzet e tekintetben tarthatatlan és hogy egyházi törvényeink tágteret engednek az azzal visszaélni akaróknak. Az egyház testén égő sebet a választók jogainak megszorításával óhajtotta gyógyítani. Ez az eljárás a lelkeseknek és a világiaknál egyaránt ellenszenvet váltott ki. A gyógyításra pedig itt tagadhatatlanul sürgős szükség van! Kérdés melyik legyen az üdvösségre vezető út?!

A másik ügy, mely a gyűlés tagjait élénken foglalkoztatta a „királyhágómelléki kerület” kialakulásának évek óta húzódó, vajdó ügye volt. Már az elnöki megnyitó rámutatott arra, hogy ebben az ügyben a gyűlésnek az egész református egyház érdekében nyilatkozni, állásfoglalni kell. Tarnóczy Lajos indítványára aztán a kongresszus tényleg határozatot hozott, mely szerint az ügy végleges rendezése tárgyában felirattal fordul a kormányhoz és azt küldöttség útján juttatja a szükséges helyre.

A harmadik gondolat körül, melyben a kongresszus mozgott, az egyházi és hitélet intenzívebbé tételére, mélyítésére vonatkozott. Eme gondolat körül csoportosuló kérdések megvitatása töltötte ki a gyűlésnek ugyyszólva egész munkaprogramját. Az eszméknek, a terveknek, a gondolatoknak hatalmas áradata zuhogott itt a lelkekre, melyek egyszer lelkesítettek, máskor lehangoltak, amint a magas ideál és a szomorú valóság képeit rajzolták elének.

Megjelent előttünk az ideális pap egyéni és családi élete [előadó Tóth Lajos dr volt] Tóthfalusi József előadásában a keresztyén élet, szeretet tág munkatere ezer szükségletével tenni-valójával tárult fel előttünk. Gergely Ferenc pedig elragadóan szép előadásában azokra a szakadékokra, mélyedésekre mutatott rá, melyek a ma emberének életében örvénylenek, melyek az egész keresztyén élet megújítását, megvalósulását akadályozzák.

Kedves, feledhetetlen órák voltak azok.

A konferenciákat biblia-magyarázatok vezették be.

És végül még egy mozzanat. A gyűlés termébe behangzott a papi özvegyek és árvák zokogása a nyugdíjban színlődő lelkeszek nyomo-

ruságának jajkiáltása. Tulajdonképen mi is van mi velünk?! Talán ránk az igének hirdetőire nem vonatkozik: „a hit jócselekedetek nélkül megholt állat”.

A kongresszus a nyugdíj és özvegy és árva gyámintézet felállításával kívánja javítani helyzetüket. Időleges segélyül pedig, míg ügyük elintézését nyer, felajánlja részükre az államsegély 5%-át. Ugy vélem, kerületünk lelkeszei is azt fogják azután adni a 3% helyett.

Dr Bodnár Gábor.

Szemle.

Intézőbizottságok a Tiszántul. A Debreceni Prot. Lap egyik híreस्कéjéből közöljük a következőket, amelyek azt látszanak igazolni, hogy a Tiszántul már nemcsak kerületi, de egyházmegyei intézőbizottságok is működnek, befolyanak az igazgatásba. Ime: A Debreceni Egyházmegye vezetősége számotvetve a szomorú pénzügyi viszonyokkal, meglátta, hogy az egyházmegye 1923. évi költségvetés tételei nem bírják el a határtalanul folyvást emelkedő drágulást. Javaslát készítésével bizta meg azért az egyházmegyei gondnoksági bizottságot ebben a kérdésben s a rendkívüli intéző-bizottság [tehát nem az egyházmegyei közgyűlés] ezeknek a javaslatoknak alapján kimondotta, hogy az újabb terhek hordozására fedezetül az egyházközségek lélekszám után 10—10 K-t fizetnek közigazgatási költségként. Az egyházmegye esperese aztán fel is hívta az egyházakat, hogy az intézőbizottság határozata értelmében a lélekszámszerinti 10—10 K-t sürgősen fizessék be. — Ugy tudjuk, az új törvénytervezet már számol a kerületi és egyházmegyei tanácsokkal. Ime, a tanácsokat [intézőbizottságokat] már a törvény meghozatala előtt megszültte a szükség.

Irodalom

A jelenkor nagy vallásos ébredése. Irta dr Gyenge János. A 16° alaku 2 ives füzetben a lelkek és a keresztyén egyházak ébredésének, megújulásának történetét ismerteti nagyon közvetlen és megnyerő módon a szerző. Bevezetésében megállapítja, hogy „a világ ker. nemzetei közül mind többen látják be ma már annak igazságát, hogy Isten nélkül, megtérés nélkül, a kinok e mai poklából nincs, nem lehet szabadulás”. Aztán mintegy ezt a tételt igazolja, midőn röviden összefoglalja Skót-, Angol-, Eszt-, Finn-, Orosz- és Magyarországon az ébredés történetét és a ker. felekezetek egyesítésére vonatkozó törekvéseket és lelkes felhívással zárja be könyvecskéjét. A tárgya iránt való nagy szeretettel megírt kis könyvet

melegen ajánljuk nemcsak lelkészeknek és egyházunk világi vezetőinek, hanem mindazoknak, kik egyházunk jövője felől gondolkozni szeretnek. Ára 4 Lei. Kapható Bérés Károly könyvkiadóhivatalában.

„Az Út”. Négy évi szünetelés és hosszú várakozás után e hó elején megjelent „Az Út” ez évi április—júniusi három összevont száma. A 83 oldalas egész kis könyvszámba menő sűrűn nyomtatott füzet bőven kárpótolt a várakozásért. Elméleti és gyakorlati, de mindig nivós tartalmával igazi támogatója és segítője a mai lekipásztornak, akinek egészen más módon és sokkal több oldalú munkássággal kell építeni az Isten országát, mint csak 10—20 évvel ezelőtt. Ezeket a szükségeket és módokat megláttatni és ezekben tanácsadóiul működni igyekszik „Az Út”, illetve szerkesztőinek lelkes kis társasága. Bennünket legjobban érdekelnék a közölt értekezések közül a Gyülekezeti munka, Tudomány és világnézet s az egyházfegyelemre és a belmisszióra vonatkozó megbeszélések. Szerencsés gondolatnak tartjuk az Irodalmi Szemle megindítását is. A füzet elején közölt tartalmas elmélkedések méltó bevezetői az egésznek. Régi hiányt pótol a presbiter kis kátéja, melynek különlenyomatként kiadása életrevaló elhatározás. — „Az Út” megrendelése minden lelkésznek saját maga iránt való kötelessége, vagy pedig helyesebb volna, mint egyik lelkész társunk felvételére, helyesebb volna kerületi határozatokkal a parochialis könyvtárak számára megrendeltetni.

Az Ige lényge. Egyházi beszédek. Irta dr Révész Imre. Megjelent Debrecenben. Ismertetni fogjuk.

Egyházi hírek

Előfizetőinkhez!

A múlt év júniusában volt egy éve, hogy lapunk előfizetési díját 60 leiben állapítottuk meg. azóta, mint nyilvánvaló, pénzünk értéke ismét jelentékenyen kisebbedett és így a lap előállítási költsége nagy mértékben megnövekedett, úgy, hogy csak áldozatkész kiadónk jóindulatából voltunk képesek az utóbbi időben fenntartani. Aug. 1-vel azonban a nyomdai munkabérek olyan arányban fognak felemelkedni, hogy a lap költségeit a régi előfizetési díjból megközelítőleg sem fedezhetjük. Kénytelenek vagyunk tehát az évi díjat július 1-től számítva 100 leire felemelni. Reméljük, hogy előfizetőink e kényszerült intézkedést megértéssel fogják fogadni.

Évzáró vizsga Belényesen. Lélekemelő ünnepélyt rendezett folyó hó 24-én a belényesi ref. egyház előljárósága felekezeti iskolája évzáró vizsgájának alkalmából. A szűk és megszokott vizsga keretein kívül változatos családi ünnepéellyel zárult be a tanév, midőn a hivek és a magyar intelligencia tagjai

összeállottak, hogy a kultura oltárán az áldozat tűzét meggyújtva, ünnepet tartsanak, amely jelezze, hogy itt él és dobog a szívekben a magyar kálvinizmus és az egymást megértés magasztos érzete. Ünnepélyes isteni tisztelettel vette kezdetét a növendékek vizsgálója. A szép számban megjelent közönség előtt Szakács Dénes tárkányi lelkész imádkozott az Ur segedelmét kérve a tanulók seregére. A jósikerrel lefolyt ünnepélyt Kovács Zsigmond kisnyégerfalvai lelkész méltatta, megdicsérve az előljáróságnak buzgó tevékenységét, kiemelve Bottyán Pál lelkész és Antal Béla főgondnok lelkes és buzgó munkásságát. Megemlékezés méltó, hogy ez alkalommal a hivek áldozatkészségéből mintegy 1000 Leire menő könyv- és pénzjutalmat kaptak a növendékek. Az ünnepély egyházi részének befejezése után a hallgatóság az iskola udvarán minden tekintetben sikerült szeretetvendégség volt, melyen a hivek bőségesen megvendégelték a növendékeket. Katona Jenő tanító változatos műsorral lepte meg a közönséget. Gyermek színi-előadás és szavatokban stb. mutatták be a növendékek ügyességüket. Nyereménytárgyak kisorsolásából tekintélyes összeg gyűlt be az egyház javára. Közel félezer ember egy szívvel-lélekkel, magyaros vendégszeretetével bizonyította be, hogy itt élő munkás hit dobogtatja a szíveket. 10 óra után a felnőttek az iskolahelyiségben éjfélig szórakoztak és egy felejtetetlen nap emlékével távoztak el. Valóban szép és követésre méltó például kell hogy szolgáljon ez ünnepély más egyházak előtt is, amely mutassa, hogy felekezeti iskoláinkkal könnyelműen felhagyni lelketlenség lenne, mert ebben van a mi erőnk, az egyház jövőjének erős záloga és biztosítéka.

A nagyszalontai egyházmegye internátusa.

A nagyszalontai egyházmegye 100 éves fennállását a többek között egy főgimnáziumi református internátus alapításával ünnepelte meg. Az intézmény céljára Kálmándi Mihály nagyszalontai presbyter 50,000 Leit, Veress Károly nagyszalontai presbyter, a kerület templom és toronyépítője pedig értékes lakóházát adományozta. Azonkívül a százados ünnepség alkalmával mintegy 40,000 Lei folyt be, melyet azóta az egyházmegye egyházai és hivei adományaikkal folyton gyarapítottak, úgy, hogy a berendezkedés költségeit bőven fedezi. A növendékek ellátását pedig megkönnyítik azok az alapítványok, melyeket erre a célra gróf Tisza Kálmán (évi 6000 Lei), Szabó Zoltán egyh. m. gondnok (évi 1000 Lei), dr Miskolczy Jenő egyh. m. tanácsbíró (évi 2000 Lei) és a nagyszalontai presbyterium (Böszörményi Lajos alapítvány címen egy növendék évi ellátása) létesítettek. Mindezek birtokában az egyh. megye internátusi bizottsága elhatározta, hogy az internátust a jövő iskolai év elején megnyitja. Mivel az erre a célra hagyományozott ház nagyobb átalakításokat kíván, melyet egyelőre a benne lakók miatt nem lehet megtenni, ideiglenesen a református fiú-iskola teljesen alkalmas helyiségeiben nyer elhelyezést. Az ellátást lehetőleg mérsékeltén állapította meg a bizottság, azonkívül 4 félédiás hely is lesz. Az intézmény fenntartására az őszi egyh. m.

gyűlés alkalmával nagy ünnepség lesz Belényesen és lelkes munka indul meg az egész egyházmegyében.

Felvétel a nagyszalontai illu-internátusba.

A nagyszalontai egyházmegyei internátusban az ellátási díj havonta 450 Lei és 1 kg. zsir, 10 kg. kenyérliszt, 5 kg. nullás liszt. Mindenkinek hozni kell ágyneműt, (matróc kivételével) evőeszközöket 1 mély és 1 lapos tányért. Elsősorban lelkészek, református felekezeti tanítók gyermekei vétetnek fel. Lesz még féldíjas hely is, melyek közül egyért a nagyszalontai református presbyteriumhoz kell folyamodni, a többiért, valamint az egész díjas helyekért is az internátusi bizottsághoz. A kérvényeket a nagyszalontai esperesi hivatalhoz címezve augusztus 15-ig kell beadni és mellékelni kell a szülők vagyoni viszonyát feltüntető bizonyítványt.

Templomszentelés. E hó 29-én lesz a hegyközsáldobágyi egyház nagy költséggel renovált templomának felszentelése, melyen Sulyok István felszentelő imádságot, Csernák Béla pedig egyh. beszédet mond. Kirándul Nagyváradról az újvárosi énekkar is, mely az istentiszteleten is több számmal vesz részt.

Hivatalos rész.

915—1923.

A nagytsz. református lelkészi hivatalnak

A Királyhágómelléki egyházkerület névtárát kívánom összeállíttatni az erdélyi testvéregyházkerülettel közösen kiadandó, 1924. évi Református Naptár számára.

Atyafiságos szeretettel felkérem azért lelkésztestvéreimet, szíveskedjenek a csatolt lapra a legújabb pontos adatokat beírni így kitöltve, hivatalomhoz legkésőbb augusztus 15-ig visszaküldeni.

A szegény lelkészözegek és árvák segélyezésére kiadandó s a két egyházkerület névtári adatait és minden más szükséges tudnivalót magában foglaló valódi református szellemű naptár megrendelésére már most felhívom lelkésztestvéreim szíves figyelmét.

Atyafiságos üdvözléssel

Nagyvárad, 1923 július 27.

Csernák Béla,

egyházkerületi főjegyző.

904—1923.

Nagytszeteletű Esperes Ur!

Vettem a vallás és művészeti miniszter ur 33.302—1923. sz. következő leiratát:

„Az állambiztonsági hivatal vezérfelügyelősége Siguranta Generalis azt hozza tudomásunkra, hogy az országban levő református templomokban a husvétii ünnepek alkalmából a magyar nemzeti himnusz énekelték, mi által a román nép hazafias érzelmeit érintették. Ez az eljárás figyelmen kívül hagyja a már annyiszor kiadott rendeleteket és ebből a különböző felekezeti polgárok között a jó viszony fennállását veszélyezteti, s konfliktus keletkezésére ad alkalmat. A kiadott rendeleteink végrehajtása szempontjából és hogy elkerüljünk egy kétes helyzetet, van szerencsém felkérni, szíveskedjék sürgősen megtenni a szükséges intézkedéseket, megértvén a helyzetet. Abban az esetben, ha rendelkezéseink ez alkalommal is figyelmen

kívül hagyatnak, kénytelenek leszünk szigorú büntetést alkalmazni. Meg kell, hogy értsék egyszer, hogy a vallás szabadgyakorlata nem azt jelenti, hogy annak örve alatt politikai propaganda üzessék. A fentiek értelmében kiadott rendeletét szíves lesz ide felterjeszteni, lehető legrövidebb idő alatt. A miniszter helyett V. G. Ispir Vezérigazgató dr. P. Jonescu.”

Noha a püspöki hivatal 336—1923. sz. a már intézkedett a himnus tárgyában, felkérem nagytsz. Esperes urat, hogy a bölcs vezetése alatt álló egyházközségek lelkészeit figyelmeztetni méltóztassék, hogy addig is, míg a vallásos himnuszok éneklése tárgyában a majdan összeülő zsinat határozhatna, az istentiszteleti és ünnepi énekek kijelölésénél úgy járjanak el, hogy a bekövetkező összeütközésnek elejét vegyék.

Atyafiságos szeretettel

Nagyvárad, 1923 július 23.

Csernák Béla,

főjegyző.

Pályázat hirdetés.

A mezőbajji református egyház presbyteriuma kántor-tanítói állásra pályázatot hirdet a következő feltételekkel:

Javadalom: 1. Két szoba, konyha, kamara, pince s melléképítményekből álló lakás.

2. Évi 15.000 Lei, havi előleges részletekben.

3. 17 kat hold 853 □ öl szántóföld (jelenleg 5 h. legelő), adóját az egyház fizeti.

4. Stóla egyházkerületi határozat szerint.

Kötelesség: Az iskolaszék által megállapított osztályok vezetése, kántori teendők végzése orgona nélkül, egyházi-jegyzőség, lelkésznek esetleges helyettesítése. Énekkar szervezése.

Kérvények 1923 augusztus 18-ig a lelkészi hivatalhoz címzendők. Augusztus 19-én próbaéneklés lesz, melyen a pályázók megjelenni tartoznak. Az 5 km-re levő utolsó állomáson kocsit vár rájuk. — A megválasztottnak költségeit az egyház megtéríti. Lelkész minden érdeklődésre szívesen felel.

Baiu (Mezőbajji), jud. Bihor. u. p. Ciurmeghiu. 1923 július 15.

Presbyterium.

Pályázat.

A tóti-i (Bihar m.) ref. egyház pályázatot hirdet a lemondás által megüresedett kántor-tanítói állásra.

Javadalom: 1. Minden páros személytől félveka buza. (115 pár.) 2. Három öl tűzifa beszállítva. 3. 13 (tizenhárom) kat. hold föld, melyből kilenc hold szántó, négy hold kaszáló. 4. 4. azaz négy hold legelő-illetmény. 5. Négy erdőjog. (Jövedelme az 1922. évben 1250 Lei volt.) 6. Stóla egyházkerület megállapítása szerint. 7. Esetleges államségély.

Kötelességek: 1. Az I—VI. o. fiu., esetleg III—VI. osztályu vegyes növendékek tanítása. Istentiszteletek alkalmával s temetésekénél kántori teendők végzése. 2. Lelkész akadályoztatása esetén szószéki szolgálat. 3. Ismétlő iskolás fiúk tanítása a téli hónapok alatt, melyért a községtől 100 Lei jár. 4. Egyházi jegyzőkönyvek vezetése.

Pályázók kérvényeiket augusztus 20-ig küldjék be, alulírott egyháztanácshoz címezve.

Tóti (Tăuteu), Bihar m. Utolsó vasutállomás Margitta, melyhez nevezett község 8 km-re van.

Ref. Egyháztanács.

Pályázat

a börtvényi református egyház második tanítói állására. Fizetés: 12 köből buza, 12 köből rozs, kettő öl tűzifa, 1800 Lei készpénz, 200 □-öl kerti föld, jó lakás kerttel. Ismétlő iskola vezetése, faiskola gondozásáért külön díjazás. Kötelesség: I-II. vegyes osztály tanítása, ismétlő iskola vezetése. Pályázhatnak férfiak és nők is. Határidő augusztus 15. Pályázatok Berveni, Börtvény, Szatmármegye, református lelkészi hivatalhoz küldendők.

Presbyterium.

100—1923. szám.

Pályázati hirdetés.

A dobrai ref. egyház presbyteriuma pályázatot hirdet a második férfi-tanítói állásra.

Javadalom: 1. Lakás és kert. 2. Havi 600 Lei törzsfizetés egyház pénztárából: 7200 Lei. 3. Kertváltás 5 Lei. 4. Minden egyes iskolába járó növendék után azok szülőtől egy véka csöves tengeri, egy ölös csirke és 5 Lei (gyermek minimális száma 60) 5. Ötödikes korpótlék egyház pénztárából évi 400 Lei.

Fenti javadalmakat addig tartja érvényben a presbyterium, amíg az állásra vonatkozó régi díjlevél értéke fenti javadalmat akár állami, akár egyházi felsőbb hatósági forrásból eredő segély által meg nem haladja.

Kötelesség: 1. Az iskolaszék által kijelölt osztályok vezetése (jelenben a II. fiú osztály és III. vegyes osztályok vezetése. 2. Lelkész és kántor akadályoztatása esetén annak helyettesítése.

Pályázati határidő augusztus 20. Az állás a választás érvényre jutása után azonnal elfoglalandó.

Kellően felszerelt kérvények Szabó István ref. lelkész címére: Dobra, u. p. Hurez (Nántii) Jud: Sätmar (Szatmármegye) küldendők.

A presbitérium.**Pályázat.**

A nagybányai református egyház a halálozás folytán megüresedett férfi-tanítói állásra pályázatot hirdet.

Javadalom: Alapfizetés évi 1200 Lei, lakbér évi 1600 Lei s az államsegély utalásáig havi 1266.50 Lei államsegély előleg.

Kötelesség: A reá bizott osztályok vezetése a mindenkorai rendelkezések szerint. Akadályoztatás esetén lelkész és kántor helyettesítése.

Pályázni szándékozók a képesítést, a családi és szolgálati viszonyt feltüntető okmányokkal felszerelt kérvényt 1923 augusztus 10-ig adják be a lelkész hivatalba. Csak férfi-tanítók pályázhatnak. Személyes megjelenés kívánatos. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó.

Pályázat.

A szamosdarai református egyház pályázatot hirdet a kántor-tanítói állásra. Fizetés: 2 szobából álló lakás kerttel és 12,000 (tizenkettőezer) Lei készpénz. Pályázati határidő augusztus 15-ig.

A presbyterium.

Nagytisztelendő Esperes, iskolaszéki Elnök és Igazgató urak figyelmébe!

A 321-1922 sz. Egyházkerületi közgyűlési határozattal népiskoláinknak használatra ajánlott

román-magyar nyelvű iskolai nyomtatványokat

famentes papírra nyomtatva állandóan raktáron tartom és azokat a következő legjutányosabb áraim mellett hozom forgalomba:

Felvételi napló íve 2-20 Lei
Előmeneteli és mulasztási napló, íve 2-30 „
Haladási napló íve 1- „
Iktató-könyv íve 2-30 „

Ezen nyomtatványokból tetszés szerinti mennyiséget be is köthetnek, a Mulasztási Naplót kötetenként 35 Leiért, a Haladási Naplót 28 Leiért.

Értesítő könyvecske, darabja 3 Lei.
Elemi iskolai bizonyítvány ... 10 drb 8 Lei.

10 darabnál kevesebbet nem küldhetek egy nyomtatványból sem.

Választói névjegyzék íve 1- Lei
Adófőkönyv íve 2-50 Lei
Nyugta 10 drb 4 Lei
Ellennyugta 10 drb 4 Lei

Bármely más nyomtatványokat, borítékokat, papírokat is legjutányosabb áron szállíthatok és tisztelettel ajánlom jónevű könyvnyomdám szíves figyelmükbe.

Nagybecsű megrendelésüket kérve vagyok

hittestvéri tisztelettel

Béres Károly nyomdatulajdonos,

az „Egyházi és Iskolai Szemle“ kiadója

Oradia-Mare - Nagyvárád, Fő-utca 14. szám.

Bibliák és újtestamentumok, énekeskönyvek,

kottás halleluják, bibliai képes albumok, bibliai mondásos fali képek, levélpapírok és levelező lapok, továbbá mindenféle vallásos, építő könyv, irat és traktátus legjutányosabb forrása egész Románia területén az

EVANGÉLIUMI MISSIÓ IRATTERJESZTÉSE, CLUJ-ROLOZSVÁR
Trefort-utca 13-ik szám, földszint.

Béres Károly könyvnyomdája Oradea-Mare — Nagyvárád.